

Boerderijnummer	3.3.270
Erfnaam	Herberg De Pot
Oudste vermelding	1583
Huidig adres	Potdijk 9

Historie boerderij

Herberg De Pot rond 1895

In een geschrift van 1583 wordt deze herberg al vermeld als “Die Poth” met als eigenaresse mevr. ten Stabbe. Dus voor die tijd moet ze al zijn gesticht. Hoewel het niet geheel zeker is of dan deze herberg bedoeld wordt of pand 3.3.260 dat bekend stond als De Oude Pot en ook een tapperij was. Gezien de tenaamstelling zou men daarom kunnen aannemen dat deze herberg van jongere datum is dan de Oude Pot. Echter in de oudere registers wordt de Oude Pot consequent aangeduid als de Kleine Pot. Dus wij gaan ervan uit dat met “Die Poth” de huidige herberg de Pot is bedoeld.

In 1600 was de Pot waarschijnlijk onbewoond want het grootste deel van de grond lag toen braak dan wel door anderen in gebruik genomen. Dit alles tengevolge van de oorlogsomstandigheden tijdens de 80-jarige oorlog.

1602. Verpondingsregister. Die Poth. 4 mudde bouwland, daarvan Caspar van Bock geseiet 2 mudde landes, 2 woeste, ein dagwerk hoylants, gebruiker is Johan ten Fruchte to Goer.

In 1682 is de heer Pastoor tot Goor eigenaar van de herberg.

In 1746 lenen burgemeester Jan Willem Sprakel en vrouw Anna Christina Putman tot Goor woonende f 200,- van de stads-dienaar van Goor Berent ten Zijthoff en vrouw Johanna ter Weele met als onderpand hun halve erve den Grooten Pot genaamt, waarvan de wederhelft de coopman Derk ten Hengel tot Deventer toebehoort.

Interieur Herberg De Pot in 1932

In 1751 zijn de eigenaren Burgemeester Sprakel van Goor en D. ten Hengel van Deventer.

In 1753 kopen Jan Harmen Heilersigh en vrouw Teuntjen Vincent voor f 948,- het huis en het nije lant, den Grooten Pot genaamt, en een mudde land gesaay op den Potkamp gelegen. Verkopers zijn de heren Sprakel en ten Hengel uit Goor.

In 1764 kopen de nieuwe bewoners Jan Egberts en vrouw Jenneken Averbekke/Overbeek afkomstig van Goor voor f 1175,- den Pot, garden en 2 mudden bouwland in den Potkamp van Gesina Kloots,

wed. van Derk Welmers, én van Jan Harmen Heilersigh en vrouw Teuntje Vincent. Naar verluidt zouden deze nieuwe bewoners bij hun komst een nest jonge wolven in de bedstee hebben gevonden.

In 1773 wordt er een maagscheiding opgemaakt wegens het overlijden van Jan Potmans of Egberts. De weduwe zal hertrouwen met Jan ter Look. Het nagelaten kind is Jannes. Hem komt voor vaderlijke goed toe f 1600,- en vaders kiste en klederen.

Inventaris:

Een huis met gaarden ofte camp gelegen bij den Kleinen Pot, een stuk bouwland groot 8 schepel gesaay liggende in den Potkamp, 2 koeien, 1 kalf en inboedel des huyses. Totale schulden f 175,-.

In 1811 bestaat de veestapel uit 1 merrie, 4 koeien en 1 kalf.

In 1832 werd Jan Scholten de eigenaar van de boerderij met 7½ hectare grond plus de tapperij. De familie Scholten breidde de zaak flink uit. In 1836 en 1851, de omvang van het bedrijf was door aankopen toen al 12 hectare, werd het pand herbouwd. Vervolgens werd, vooral door een ruimhartige toekenning bij de markeverdeling, de bedrijfsomvang in 1865 ruim 28 hectare waarvan een groot deel heidegrond. Enkele jaren later bracht Hermannus Scholten de omvang op 33 hectare. Vanaf toen is het alleen maar minder geworden, zodat in 1909 de omvang weer 28 hectare was en dat is het lang gebleven.

Drie sluitstenen in huis en schuur: IS HMV (Jan Scholten HarMina Vasters) en de jaartallen 1834, 1836 en 1847.

Deze herberg lag aan de Hessenweg van Holland via Deventer richting Duitsland. Na een moeizame tocht was de Pot dan een geschikte plaats om de nacht door te brengen en de paarden te wisselen. In latere tijden reden ook de postkoetsen over deze Hessenweg.

Jarenlang heerste er in deze herberg een echte landelijke sfeer. In de omringende boerenbehuizingen werden pauwen, eenden en ander gevogelte gehouden.

Het interieur van de herberg is vanaf medio 19^e eeuw vrijwel onveranderd gebleven. De gelagkamer is nog steeds een ouderwetse boeren-keuken waar letterdoeken aan de muur pronken en prenten van jachtaferelen de sfeer van toen accentueren. In 1975 werd de kapschuur aan de andere kant van de Potdijk door brand verwoest. Op die plaats vindt men nu een geasfalteerde parkeerplaats. Naast de parkeerplaats waar nu een transformator-gebouwtje staat stond vroeger ook nog een schuur. Een schilderij boven de schouw in de gelagkamer is daar een stille getuige van.

Tevens is het tegenovergelegen pand genaamd de 'Cosy-Inn', cosy = gezellig, inn = herberg, ook nog in gebruik.

De gebroeders Hermannus (*1897) en Hendrik Jan Scholten (*1900) voor hun herberg de Pot

Waar vroeger de varkens gehuisvest waren kan men nu deze in oud-hollandse stijl ingericht accommodatie huren voor bijvoorbeeld partijtjes met zelfbediening.

Komt men op een mooie zomerdag langs 'de Pot' dan treft men menige bezoeker aan die het terras bevolkt, terwijl de kinderen zich vermaken in de mooi aangelegde speeltuin. In de periode van de laatste Scholtens werd het achterste gedeelte van het pand: de 'deel', verbouwd tot gastenverblijf waar men ruimte vindt om een etentje te serveren of een feestje te geven. Sinds de huidige eigenaar Henk Boode de scepter zwaait op 'de Pot' is er achter het oude pand een nieuwe zaal verrezen. Hier is ruimte voor ongeveer 150 tot 200 gasten.

Bewoners:

12-02-1905

Gisterennacht hebben ongenodigde gasten een hoeveelheid ongedorste haver weggenomen van een mijt, staande bij het huis van en toebehorende aan J.S. op "den Pot". In de laatste tijd zijn in de "Pothoek" meermalen diefstallen van rogge, schadden, enz. voorgekomen, zonder dat de politie, die telkens al opgepast heeft, de daders heeft kunnen snappen. We vertrouwen, dat zulks niet lang meer zal duren, als het stelen niet ophoudt.

► In 1676 vinden we nieuwe pachters op 'de Poth' en wel Jan Pothmans. Dit is Jan Meijing (Meengs) die in dat jaar huwde met Aertjen Beckers. Dit echtpaar kreeg 9 kinderen: Jenneken (*1678), Marijtjen (*1682), Geertjen (*1688), Luiken (*1690) die in 1719 te Diepenveen huwde met Trientjen Arents jd van Arent Janszn op Gruterink in Joene, Henrick (*1692), Lambert (*1694), Jenneken (*1696), Lambert (*1700) en Hendrikjen die in 1721 te Diepenveen huwde met Gerrit Arentz zn van Arent Jansz op Gruterink in Joene.
Omstreeks 1744 vertrok deze hele familie.

► Opvolgende bewoners waren Berent Paschers en Aele Pongers die met de ouders van Berent en hun kinderen vanaf de

Peuscher in Stokkum (2.1.260) op de Pot kwamen wonen. Deze familie vertrok omstreeks 1764 om nabij de Pot een hutje op de markegrond te stichten (3.3.320).

► De volgende bekende bewoner was de Gorenaar Jan Egberts die getrouwd was met Jenneken Overbeek en in 1764 de Pot kocht van de toenmalige eigenaar Heilersig.

► Na het overlijden van Jan omstreeks 1771, hertrouwde Jenneken in 1773 met Jan ter Look (3.3.165). De dochter uit het tweede huwelijk, Janna (1774-1837) werd dienstmeid bij Kwak/Warmelink in het dorp, terwijl de zoon uit het eerste huwelijk, Jannes Egbers of Potman de opvolger werd.

► Jannes Egbers of Potman (1765-1830), karman en tapper van beroep, trouwde in 1787 met Fenneken Sligman (1757-1828). Het echtpaar kreeg een dochter Jenneken (*1790), die echter jong overleed. Daarom werd Harmina Pasop of Vasters, afkomstig van de Holter Borkeld, in huis genomen die uiteindelijk de opvolgster werd.

16-08-1896

Tengevolge van de te houden militaire manoeuvres in deze streken krijgen we op 12, 13, 14 en 15 september a.s., wanneer bij de ingezetene moeten worden onder dak gebracht 72 officieren, 1449 manschappen en 631 paarden, terwijl dan nog 2 bataljons bivakkeren in het kamp bij de herberg "de Pot".

Natuurlijk brengen zoveel ongenodigde gasten in den sleur van het gewone, eentonige leven der landbouwers groot – door velen ongewenste – verandering teweeg; waartegen die bezwaarden van gemoed soms zo sterk opzien, dat ze de koddigste voorwendsels gebruiken, om maar af te komen van de inkwartieringslast. – Zo vertelt de één: "ja mear, ik hebbe ene vrouwe", verzekert een ander: "dan kan ik niks an mien waark doon en 't vee mut ok verhanteerd worden", terwijl een derde geheimzinnig fluistert: "ik kan gin inkwartiering hebben, want tegen dee tied....miene vrouwe...." enz. Als men nu in aanmerking neemt, dat voor huisvesting met voeding van ieder man beneden de rang van officier thans f. 0,80 (voorheen f. 0,60) wordt vergoed, klinken dergelijke klachten (in veel gevallen: uitvluchten, onwaarheden) wel wat zonderling. Te meer, daar het niet onbekend is, dat – mogen de mensen in 't algemeen niet afkerig zijn van "het aardse slijk", dit misschien wel in dubbele mate het geval is bij de boerenstand.

En aan zo'n "inkwartiering zit" – bij de ingevoerde, ruimere vergoeding – "nog wel wat an", terwijl, "onze jongens" het daarbij (natuurlijk in betamelijheid) dan nog kostelijk kunnen hebben en behoren te hebben aan voedsel, verzorging, behandeling, enz.!

► Harmina (1796-1867) trouwde in 1827 met weduwnaar Jan Scholten (1797-1855).

Jan was de zoon van Hermannus Scholten in Markvelde. Hij trouwde in 1820 met Aaltje Snellink en werd daardoor boer op Leetink in Stokkum. Zijn vrouw overleed echter al na 5 jaar huwelijk, kinderloos, waarna Jan weer terug ging naar Markvelde. Markelo bleef kennelijk trekken want 2 jaar later, in 1827, trouwde hij dus met Harmina Pasop of Vasters en werd toen boer en tapper op de Pot. In 1832, na het overlijden van Jannes Egbers, kreeg hij de Pot op z'n naam.

Jan en Harmina kregen 5 kinderen waarvan er 2 jong overleden. Op 10 juni 1858 was er groot feest bij De Pot. Op die dag trouwden de drie kinderen Scholten.

Jan Hendrik (*1834) gaf het jawoord aan Berendina Epping; zij trokken bij haar ouders in bij Baars aan de Worsinkweg (3.3.070), waar hun eerste dochter werd geboren, maar vertrokken daarna naar Wierden.

Hermannus en Jenneken werden onderdeel van een ruilproject. Jenneken (1830-1894) trouwde met Jan Hendrik Kempers en werd daardoor tapper op herberg de Kemper in Elsen, terwijl Hermannus, de opvolger op de Pot, z'n bruid Johanna Kempers weghaalde bij herberg de Kemper.

**Drie zusjes Scholten: Gerritdina Johanna (Dina) (*1928),
Wilhelmina (Mina) (*1931), Janna (*1934) en onbekend
meisje**

► Hermannus Scholten (1832-1894) en Johanna Kempers (1832-1882) kregen 3 kinderen: Harmina (1867-1946) werd pleegdochter bij haar kinderloze oom en tante op herberg de Kemper en trouwde in 1892 met Jan Hendrik Rothman. Egbert (1862-1951) trouwde in 1887 met Gerritdina Kempers, de pleegdochter bij Meengs, en werd daardoor boer op Meengs (3.3.160). Oudste zoon en opvolger Jan Scholten (1859-1919) trouwde in 1896 met Gerridina Hoevink (1872-1946) van de boerderij Daalwijk (3.3.170).

► Jan en Gerridina kregen 2 kinderen: Hermannus (1897-1981) die ongehuwd bleef en Hendrik Jan (1900-1968) die in 1928 trouwde met Johanna Gerritdina Lammertink (1903-1934) van Lamtink (Markelo buitengebied 1.2.050). Zij overleed een half jaar na de geboorte van haar jongste dochter.

► Het echtpaar kreeg 3 dochters: Mina (*1931) die trouwde met Ys Bastin en aan de Boekweitstraat woont, Janna (*1934) die met haar man Rien ten Klooster in Huis ter Heide woont en de oudste Dina (*1928) die de opvolgster werd en in 1954 trouwde met Gerrit Hendrik Boode (1920-1987) afkomstig van Eungs (Dorpsgeschiedenis 1.0.120).

► Dina en Gerrit Hendrik kregen 2 zoons: Johan (*1957) die trouwde met Marieke Rozeboom en is gaan wonen op Beltjan in Stokkum (2.1.230) en Henk (*1955) die de opvolger werd en in 1986 trouwde met Alie Heuten (1955-2000). Henk en Alie kregen 2 dochters: Suzan (*1987) en Marjolein (*1989).

19-10-1927
De kastelein S. te Herike werd door onze gemeente-veldwachters van Heemert en Steen bekeurd wegens het verkopen van sterken drank (bij de maat) aan een minderjarig persoon. Drank werd in beslag genomen en proces-verbaal opgemaakt.